

Załącznik do uchwały Nr 782/264/13
Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 4 lipca 2013 roku
w sprawie przyjęcia Raportu z przebiegu konsultacji społecznych
projektu Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Raport z przebiegu konsultacji społecznych projektu Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej (RPS AZS)

Data: 04.07 2013 r.

Akceptacja: Zarząd Województwa Pomorskiego (Uchwała Nr 782/264/13)

Opracowanie: Departament Edukacji i Sportu

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. FORMY I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	4
II. GŁÓWNE WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	10
III. REKOMENDOWANE KIERUNKI ZMIAN PROJEKTU RPS AZS	17

Załączniki:

1. Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych
2. Wykaz konferencji i spotkań oraz sprawozdania z konsultacji społecznych
3. Formularz uczestnika konsultacji społecznych
4. Ogłoszenia prasowe o konsultacjach społecznych

WPROWADZENIE

W dniu 24 września 2012 r. Sejmik Województwa Pomorskiego (SWP) przyjął *Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020* (SRWP 2020)¹, której zasadniczymi narzędziami realizacji będzie sześć regionalnych programów strategicznych. Jednocześnie w dniu 28 marca 2013 roku Uchwałą Nr 326/234/13 Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął *Projekt Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej* (Projekt)², który ma pełnić wiodącą rolę w operacjonalizowaniu i harmonizowaniu działań Samorządu Województwa w takich obszarach tematycznych SRWP 2020, jak zatrudnienie, kapitał społeczny i edukacja. Projekt ten w dalszej kolejności skierowany został do konsultacji społecznych, których celem była prezentacja szerokiej części społeczeństwa województwa pomorskiego Projektu oraz uzyskanie opinii i propozycji zmian zgłoszonych przez partnerów społecznych i osoby fizyczne do zapisów zawartych w Projekcie RPS AZS w obszarze zatrudnienia, kapitału społecznego i edukacji.

Konsultacje społeczne Projektu RPS AZS zostały przeprowadzone w oparciu o wymogi wynikające z Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Konsultacje społeczne Projektu RPS AZS trwały łącznie 61 dni (od 8 kwietnia do 7 czerwca 2013 r.). Do udziału w konsultacjach zaproszono przedstawicieli wszystkich istotnych instytucji oraz liczne grono osób zainteresowanych kształtowaniem polityki regionalnej, w szczególności przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz ich jednostek organizacyjnych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, reprezentantów podmiotów działających w obszarze zatrudnienia, polityki społecznej, edukacji i sportu przedstawicieli pracodawców i osoby fizyczne.

Konsultacje społeczne Projektu RPS AZS miały szeroki charakter i obejmowały łącznie 12 różnego typu spotkań konsultacyjnych, w których wzięło udział blisko 900 uczestników – świadczy to o rosnącym poczuciu odpowiedzialności Pomorzan za rozwój regionu. W ramach konsultacji łącznie 79 instytucji i osób prywatnych przekazało 424 uwagi, propozycje i różnego typu komentarze, które zawarte są w *Załączniku nr 1 do Raportu*.

W niniejszym *Raporcie* przedstawiono w sposób syntetyczny przebieg konsultacji przeprowadzonych w trybie *art. 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (zgłaszane w ich trakcie postulaty i proponowany sposób ich rozpatrzenia).

---

¹ Uchwała nr 326/131/12 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie przyjęcia *Projektu Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego*

² Uchwała Nr 326/234/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 28 marca 2013 roku w sprawie przyjęcia projektu *Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej*

I. FORMY I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. EKSPERCKA FORMA PRAC NAD *PROJEKTEM* RPS AZS

Prace nad *Projektem Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej* (RPS AZS) przebiegały w dwóch płaszczyznach. W ramach prac nad *Projektem Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej* powołana została tzw. *Grupa Redakcyjna* składająca się z przedstawicieli Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego odpowiedzialnego za przygotowanie *Projektu* RPS AZS. Zadaniem *Grupy Redakcyjnej* były prace redakcyjne związane z przygotowaniem *Projektu* RPS AZS, spisywanie propozycji zgłoszonych w ramach konsultacji przez regionalnych partnerów i interesariuszy oraz ich wstępna weryfikacja.

Z drugiej strony prowadzone były prace o charakterze eksperckim z ekspertami reprezentującymi obszerną wiedzę na temat zagadnień związanych z tworzeniem i rozwijaniem aktywności zawodowej i społecznej. Prace te polegały głównie na weryfikacji potrzeb możliwych form interwencji publicznej, sugerowaniu nowych rozwiązań do zastosowania w Pomorskiem, opiniowaniu wypracowanych zapisów poszczególnych części *Projektu*. Zakres *Projektu* RPS AZS konsultowano m.in. z ekspertami w zakresie kapitału społecznego, w tym również w zakresie organizacji pozarządowych, ekspertem w zakresie edukacji oraz ekspertem kluczowym opiniującym scalone części *Projektu*.

Do prac nad *Projektem* RPS AZS został powołany również tzw. *Zespół Roboczy*³, z którym współpracowali zaproszeni przedstawiciele regionalnych instytucji oraz eksperci z obszarów tematycznych związanych z zatrudnieniem, kapitałem społecznym i edukacją. W spotkaniach *Zespołu* brali udział przedstawiciele m.in. nadzoru pedagogicznego, jednostek samorządu terytorialnego., organizacji pracodawców, izb gospodarczych, organizacji pozarządowych, radnych Sejmiku Województwa Pomorskiego, uczelni wyższych, jednostek badawczo-rozwojowych, subregionalnych zespołów roboczych i innych⁴. Do zadań *Zespołu Roboczego* należało m.in.: zebranie informacji niezbędnych do diagnozy sytuacji w obszarze tematycznym objętym RPS AZS; określenie celu głównego, celów szczegółowych i priorytetów RPS AZS; opiniowanie kolejnych wersji projektu RPS AZS; organizacja i udział w procesie konsultacji społecznych; udział w *ocenie ex-ante* oraz strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przedstawiciele *Zespołu Roboczego* spotkali się na kilku posiedzeniach zwołanych przez Kierownika RPS AZS a jednocześnie Przewodniczącego *Zespołu* – Adama Krawca. W trakcie posiedzeń rozpatrywane były propozycje i wnioski, prezentowane i zatwierdzane były poszczególne etapy prac nad *Projektem* RPS AZS oraz określone kierunki dalszych działań. Szczegółowy wykaz spotkań zamieszczony został na stronie RPS AZS w zakładce *Kalendarium*⁵.

Wyniki prac *Zespołu Roboczego* miały istotny wpływ na kształt *Projektu* RPS AZS, zwłaszcza w zakresie formułowania części diagnostycznej i części projekcyjnej.

---

³ Zarządzenie Marszałka Województwa Pomorskiego nr 047/12 z dnia 06 grudnia 2012 r. w sprawie określenia szczegółowego zakresu zadań, odpowiedzialności oraz trybu prac koordynatora Strategii, Kierowników regionalnych programów strategicznych, jednostek współpracujących oraz składu i zasad prac *Zespołu Sterującego* i *Zespołów Roboczych*

⁴ Wykaz instytucji współpracujących z *Zespołem Roboczym* znajduje się na stronie: http://strategia2020.pomorskie.eu/pl/rps_aktywnosc_zawod_spol/wspolpracujacy

⁵ http://strategia2020.pomorskie.eu/pl/rps_aktywnosc_zawod_spol/kalendarium

Przedstawione informacje pokazują, że do współpracy w toku prac nad konstrukcją *Projektu RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej* zaangażowano wielu partnerów reprezentujących regionalne środowisko.

2. PRZEBIEG PROCESU KONSULTACJI

Konsultacje społeczne *Projektu RPS AZS* miały dwie zasadnicze formy: *bezpośrednią* (konferencje, spotkania konsultacyjne) oraz *pośrednią* (pisemną).

2.1 BEZPOŚREDNIE FORMY KONSULTACJI

Podstawową bezpośrednią formą konsultacji społecznych *Projektu RPS AZS* były konferencje⁶ oraz spotkania konsultacyjne, w których uczestniczyli m.in. przedstawiciele administracji rządowej, samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, Sejmiku Województwa Pomorskiego, związków zawodowych i osoby prywatne. Wykaz konferencji i spotkań oraz sprawozdania z konsultacji społecznych nich stanowią *Załącznik nr 2* do niniejszego *Raportu*. Wśród najważniejszych spotkań odbywających się w trakcie konsultacji społecznych należy wymienić m.in.:

a) konferencja inauguracyjna (19 kwietnia 2013 r.)

Odbyła się w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym *AMBEREXPO* w Gdańsku. Wzięło w niej udział ponad 330 osób, w tym głównie przedstawiciele samorządów terytorialnych, uczelni, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, sejmiku województwa oraz dziennikarze i osoby prywatne. Podczas konferencji inauguracyjnej zaprezentowano sześć regionalnych programów strategicznych, w tym *Projekt RPS AZS*. Oprócz nowej koncepcji programowania rozwoju w województwie pomorskim, zostały przedstawione ogólne założenia *Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych (ZPT)*, a także system identyfikacji i wsparcia przedsięwzięć do poszczególnych programów strategicznych z uwzględnieniem perspektywy finansowej 2014-2020 tzw. *project pipeline*. Na zakończenie odbyła się dyskusja dotycząca prezentowanych *Projektów RPS* oraz kierunków rozwoju województwa pomorskiego do roku 2020.

b) konferencje subregionalne

Konferencje subregionalne organizowane były wspólnie przez przedstawicieli *Subregionalnych Zespołów Roboczych* i Marszałka Województwa Pomorskiego (reprezentantów z poszczególnych RPS-ów). Odbyły się cztery konferencje Subregionalne w: Słupsku, Człuchowie, Kwidzynie oraz Sopocie. W konferencjach uczestniczyli przedstawiciele JST z danego subregionu, lokalni partnerzy społeczno oraz *Radni Sejmiku Województwa Pomorskiego* reprezentujący poszczególne subregiony. W trakcie każdej z konferencji uczestnicy mieli możliwość zgłaszania pytań oraz uwag do poszczególnych RPS zarówno podczas dyskusji jak i pisemnie na stosowych formularzach konsultacyjnych.

- konferencja subregionalna w Słupsku (10 maja 2013 r.)

Konferencja zgromadziła ponad 90 uczestników z *Subregionu Słupskiego*, w skład którego wchodzi powiat grodzki – Słupsk oraz powiaty ziemskie: bytowski, lęborski oraz słupski.

---

⁶ Wszystkie konferencje zostały utrwalone w formie dokumentacji fotograficznej oraz list obecności.

W pierwszej części spotkania kierownicy poszczególnych RPS-ów wygłosili prezentacje, w których przedstawili założenia *Projektów* programów strategicznych w zakresie: rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, atrakcyjności kulturalnej i turystycznej ochrony zdrowia – Zdrowie dla Pomorzan. Po przerwie odbyła się dyskusja dotycząca konkretnych zapisów ww. projektów oraz kierunków rozwoju subregionu do roku 2020. Głos w dyskusji zabrali między innymi Radni Sejmiku Województwa, przedstawiciele miejscowej władzy samorządowej oraz pozostali uczestnicy spotkania. Problematyka poruszonych tematów podczas dyskusji dotyczyła m.in.: konieczności zmniejszenia dysproporcji pomiędzy zachodnią a wschodnią częścią województwa poprzez poprawę dostępności transportowej; kwestii bezpieczeństwa energetycznego w kontekście budowy elektrowni jądrowej; działań szkół wyższych mających na celu kształtowanie kadr pod potrzeby gospodarki i rynku pracy oraz potrzeby kontynuowania dalszego wspierania wdrażania innowacji w subregionie śląskim.

- konferencja subregionalna w Człuchowie (20 maja 2013 r.)

W konferencji wzięło udział ponad 50 osób reprezentujących *Subregion Południowy* tj. powiatów chojnickiego, człuchowskiego i kościerskiego. W trakcie spotkania zaprezentowane zostały zapisy zawarte w *Projektach* RPS w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, atrakcyjności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia – Zdrowie dla Pomorzan. Następnie odbyła się dyskusja na temat kierunków rozwoju województwa, wynikających z tego dokumentu, dotyczących w szczególności możliwości rozwoju Subregionu Południowego w nowej perspektywie finansowej. Głos zabrali przede wszystkim przedstawiciele samorządów terytorialnych. Zgłoszone postulaty odnosiły się w głównej mierze do istniejących dysproporcji pomiędzy obszarem metropolitalnym a pozostałymi subregionami oraz ich ewentualną neutralizacją poprzez proponowane *Zintegrowane Porozumienia Terytorialne*. Uczestnicy konsultacji zwrócili również uwagę na konieczność kontynuacji doświadczeń wynikających z inicjatywy LIDER na obszarach wiejskich. Głos w dyskusji zabrali również przedstawiciele organizacji pozarządowych z propozycją uspołnienia działań proponowanych tej grupie w programach strategicznych, w szczególności w Regionalnym Programie Strategicznym w zakresie aktywności zawodowej i społecznej.

- konferencja subregionalna w Kwidzynie (23 maja 2013 r.)

W konferencji uczestniczyło ponad 50 osób, w tym przedstawiciele samorządów terytorialnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, samorządów i organizacji przedsiębiorców, sejmiku województwa, a także przedsiębiorcy, dziennikarze oraz osoby prywatne. Uczestnikom zostały zaprezentowane założenia projektów RPS w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, atrakcyjności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia – Zdrowie dla Pomorzan. W trakcie późniejszej dyskusji podjęte zostały wątki odnoszące się do głównych barier i potencjałów rozwojowych *Subregionu Nadwiślańskiego*, w skład którego wchodzi następujące powiaty: kwidzyński, malborski, starogardzki, sztumski i tczewski. Szczególną uwagę zwrócono na: potrzebę usprawnienia połączeń transportowych w subregionie nadwiślańskim; problemy z finansowaniem przedsięwzięć wynikające z braku zapewnienia wkładu własnego na odpowiednim poziomie; potrzebę wzmocnienia systemu edukacji i kapitału społecznego a także kwestie związane z rozwojem gospodarczym, rozumianym głównie jako powstawanie nowych miejsc pracy. Uczestnicy spotkania podkreślali także potrzebę zmiany mentalności wśród młodych ludzi, aby byli bardziej przedsiębiorczy i kreatywni. Zachęcano również do łączenia potencjałów oraz szerszego nawiązywania partnerstw w związku z realizacją celów strategicznych zapisanych w regionalnych programach strategicznych.

- konferencja subregionalna w Sopocie (24 maja 2013 r.)

W konferencji wzięło udział około 80 osób, w tym głównie przedstawiciele samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, a także przedsiębiorcy i osoby prywatne reprezentujące m.in. *Subregion Metropolitalny*, w skład którego wchodzi powiaty ziemskie: gdański, kartuski, nowodworski, pucki i wejherowski oraz powiaty grodzkie: Gdańsk, Gdynia oraz Sopot. Na pierwszą część konferencji złożyły się prezentacje projektów RPS w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, atrakcyjności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia – Zdrowie dla Pomorzan. W dalszej kolejności odbyła się dyskusja dotycząca ww. dokumentów, w której podkreślono m.in. konieczność wspierania rozwoju atrakcyjnych terenów inwestycyjnych w peryferyjnych częściach województwa a także postulowano podejmowanie działań wspierających rozwój instytucji zajmujących się transferem wiedzy między nauką a gospodarką. Podkreślano również problematykę związaną z wykluczeniem społecznym i zawodowym, a także wyrażano troskę o jakość edukacji.

c) konferencja podsumowująca (11 czerwca 2013 r.)

Podsumowanie przeprowadzonych konsultacji miało miejsce w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, a w konferencji wzięło udział blisko 140 osób. W trakcie spotkania podsumowano proces konsultacji społecznych RPS w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, atrakcyjności kulturalnej i turystycznej oraz w zakresie ochrony zdrowia – Zdrowie dla Pomorzan. Następnie przedstawiono i podsumowano problematykę zgłoszonych uwag, komentarzy i propozycji zmian zapisów poszczególnych RPS. W drugiej części spotkania Wicemarszałek Wiesław Byczkowski podkreślił rolę Regionalnych Programów Strategicznych w realizacji założeń i zobowiązań *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020*, a także ich znaczenie dla zakresu tematycznego przygotowywanego obecnie Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Zwrócił także uwagę na rolę uspołecznienia procesu konsultacji, któremu służyły konferencje subregionalne oraz liczne indywidualne spotkania z gremiami i podmiotami działającymi w obszarach tematycznie związanych z zakresem poszczególnych projektów RPS.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram, lokalizację oraz liczbę uczestników konferencji.

Lp.	Data	Miasto	Charakter Konferencji	Liczba uczestników
1.	19 kwietnia 2013	Gdańsk	Konferencja inauguracyjna	330
2.	10 maja 2013	Słupsk	Konferencja w <i>Subregionie Słupskim</i>	109
3.	20 maja 2013	Człuchów	Konferencja w <i>Subregionie Południowym</i>	45
4.	23 maja 2013	Kwidzyn	Konferencja w <i>Subregionie Nadwiślańskim</i>	53
5.	24 maja 2013	Sopot	Konferencja w <i>Subregionie Metropolitalnym</i>	76
6.	11 czerwca 2013	Gdańsk	Konferencja podsumowująca	137
Liczba uczestników spotkań łącznie				750

d) konsultacje z gremiami o charakterze regionalnym

Projekt RPS AZS był prezentowany i dyskutowany również na forum spotkań z gremiami o charakterze regionalnym.

Poniższa tabela przedstawia harmonogram prezentacji *Projektu* RPS AZS na posiedzeniach gremiów wojewódzkich oraz liczbę uczestników.

Termin	Gremium	Liczba uczestników
10 maja	Rada Rektorów Województwa Pomorskiego	12
14 maja	Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego Pomorska Rada Organizacji Pozarządowych Wojewódzka Społeczna Komisja ds. Osób	14
15 maja	Komitet Monitorujący RPO WP 2007-2013 Podkomitet Monitorujący PO KL 2007-2013 Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku	6
29 maja	Wojewódzka Komisja Dialogu Społecznego, Wojewódzka Rada ds. Bezpieczeństwa Energetycznego, Pomorska Platforma Technologiczna Energetyki	32
29 maja	Pomorska Wojewódzka Rada Zatrudnienia, Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza, Pomorska Rada Przedsiębiorczości, Pomorska Grupa Kompetencji Klastrowych	18
29 maja	Pomorska Rada Organizacji Pozarządowych	55
Liczba uczestników spotkań łącznie		137

2.2 POŚREDNIE FORMY KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Uzupełnieniem bezpośrednich form konsultacji społecznych była m.in. strona internetowa specjalnie dedykowana *Projektowi* RPS AZS, której głównym zadaniem było ułatwienie procesu konsultacji społecznych regionalnych programów strategicznych, w tym w zakresie aktywności zawodowej i społecznej (http://strategia2020.pomorskie.eu/pl/rps_aktywnosc_zawod_spol). Na stronie udostępniony był przede wszystkim *Projekt* RPS AZS. Dodatkowo internauci mogli znaleźć kalendarium i informacje o bieżących konferencjach i spotkaniach związanych z procesem konsultacji społecznych. Pisemne stanowiska można było przysyłać w wersji elektronicznej (na adres rps-spolczenstwo@pomorskie.eu) lub w wersji papierowej (na adres Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego).

Dla poprawy efektywności procesu konsultacji, stworzony został formularz konsultacyjny⁷ *Projektu* RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej (w tym również w wersji interaktywnej online), składający się z trzech części. Pierwsza część dotyczyła wymogów formalnych związanych z danymi osoby lub instytucji zgłaszającej. W drugiej części należało

⁷ Formularz konsultacyjny stanowi Załącznik 3.

określić zakres zgłaszanych opinii i propozycji, określając cel i priorytet, do którego wnosi się propozycje, uwagi lub spostrzeżenia. W trzeciej części przedstawionej w formie tabelarycznej uczestnicy konsultacji mogli zgłaszać konkretne opinie i propozycje szczegółowych zmian do wszystkich części dokumentu *Projektu* RPS AZS. Formularz dawał możliwość kompleksowego wypowiedzenia się na temat *Projektu* RPS AZS, a także ułatwił późniejszą analizę zgłaszanych postulatów.

3. OBECNOŚĆ PROCESU KONSULTACJI PROJEKTU RPS AZS W MEDIACH

Proces konsultacji społecznych był upowszechniany poprzez specjalnie dedykowaną stronę internetową http://strategia2020.pomorskie.eu/pl/rps_aktywnosc_zawod_spol, Biuletyn Informacji Publicznej UMWP, a także poprzez konferencje i spotkania. Wszystkie dokumenty związane z procesem tworzenia i konsultacji *Projektu* RPS AZS były dostępne pod ww. adresem internetowym przez cały okres trwania konsultacji społecznych.

Ogłoszenia na temat konsultacji *Projektu* RPS AZS zostały opublikowane w prasie o zasięgu regionalnym⁸ w dniu 8 kwietnia 2013 r., a także na dedykowanej stronie internetowej. *Projekt* RPS AZS promowany był również z wykorzystaniem narzędzi będących w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (UMWP) – oficjalnej strony internetowej www.pomorskie.eu, newslettera („*Biuletyn Unijny UMWP*”) oraz magazynów „*Pomorskie*” i „*Pomorskie w Uni?*”.

---

⁸ „Polska Dziennik Bałtycki.”.

II. GŁÓWNE WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Niniejszy rozdział stanowi syntezę uwag, propozycji i spostrzeżeń zgłoszonych do *Projektu RPS AZS* w ramach konsultacji społecznych zarówno w trakcie organizowanych spotkań, jak i zgłoszonych na formularzu konsultacyjnym pisemnie oraz w formie online.

Zgłaszane uwagi miały bardzo zróżnicowany charakter. Większość z nich przyjęła formę konkretnych zmian zapisów lub sformułowań w odniesieniu do poszczególnych części *Projektu RPS AZS*. Zdarzały się również uwagi natury ogólnej odnoszące się do problematyki proponowanej w *Projekcie*.

Wykaz zgłoszonych uwag/propozycji modyfikacji *Projektu* wraz z informacją na temat podjętej decyzji i jej uzasadnienia, co do uwzględnienia danego wniosku, znajduje się w *Załączniku 1*. Kolejność przedstawianych uwag i propozycji nie ma charakteru wartościującego. Większość z przedstawionych w tabeli (*Załącznik 1*) postulatów została przytoczona w oryginalnym zapisie.

1. PODSUMOWANIE UWAG O CHARAKTERZE OGÓLNYM

Niezależnie od uwag, propozycji i spostrzeżeń zgłaszanych do poszczególnych części dokumentu, szereg komentarzy dotyczyło kwestii ogólnych.

Najczęściej pojawiające się sugestie natury ogólnej dotyczyły rozszerzenia katalogu kluczowych partnerów, m.in. o organizacje pozarządowe, w tym Lokalne Grupy Działania i Lokalne Grupy Rybackie.

Ponadto zgłoszono wiele propozycji nowych działań w obszarze edukacji, kultury, sportu, aktywizacji zawodowej i reintegracji społecznej, którym przypisano status przedsięwzięcia strategicznego. W większości przypadków jednak propozycje te nie zawierały uzasadnienia potrzeby ich realizacji.

Wśród uwag o charakterze ogólnym zgłaszanych przez niektóre gminy oraz organizacje pozarządowe i Lokalne Grupy Działania znalazły się postulaty realizacji wielu działań z zastosowaniem instrumentu Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS). Zaproponowano również utworzenie nowego Regionalnego Programu Strategicznego pod nazwą „*Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność w Województwie Pomorskim*”.

Pozostałe uwagi, propozycje i spostrzeżenia o charakterze ogólnym dotyczyły przede wszystkim:

- dostosowania nazewnictwa do stosowanego w dokumentach europejskich,
- doprecyzowania opisów celów szczegółowych,
- rozszerzenia lub modyfikacji katalogu wskaźników monitorowania,
- rozszerzenia katalogu kluczowych partnerów,
- wskazania źródeł finansowania i instrumentów realizacji w poszczególnych priorytetach,
- rozszerzenia lub modyfikacji zakresu interwencji poszczególnych działań,
- rozszerzenia lub uszczegółowienia kryteriów strategicznych lub przestrzennych,
- realizacji zaplanowanej w ramach niektórych działań interwencji poprzez przedsięwzięcia kontynuujące lub upowszechniające projekty innowacyjne, których efekty zostały zwalidowane i pozytywnie ocenione,

- wykorzystania do realizacji niektórych działań Lokalnych Strategii Rozwoju wypracowanych z wykorzystaniem instrumentu RLKS.

2. PODSUMOWANIE UWAG ZGŁOSZONYCH DO POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI RPS AZS

2.1 DIAGNOZA STANU AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW W OBSZARZE ZATRUDNIENIA, KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I EDUKACJI NA TERENIE WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Zgłaszane uwagi dotyczyły przede wszystkim:

- potrzeby doprecyzowania wskaźników, w tym demograficznych oraz wskaźników rynku pracy,
- konieczności zwiększenia grup odbiorców działań RPS AZS, m. in. o wychowanków pieczy zastępczej, czy osoby odbywające karę pozbawienia wolności oraz rodziny z dysfunkcjami,
- podkreślenia znaczenia kształcenia pozaformalnego i nieformalnego dzieci i młodzieży, m.in. w placówkach typu Centrum Nauki Hewelianum,
- potrzeby budowania tożsamości lokalnej czy regionalnej w oparciu o edukację kulturalną i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego Pomorza.

Pojawiły się również propozycje uwzględnienia w diagnozie wypracowanych w Gdańskim Obszarze Metropolitalnym, a także w samym mieście Gdańsku, pozytywnych doświadczeń w zakresie aktywności zawodowej i społecznej. W szczególności wskazano na konieczność podkreślenia bogatej oferty kulturalnej i turystycznej tego obszaru i miasta, realizacji przedsięwzięć kulturalnych oraz współpracy instytucjonalnej w tym zakresie również z instytucjami oświatowymi. Podkreślono również, że warto dostrzec rosnące zaangażowanie społeczności lokalnej reprezentowanej przez rady osiedli, czy organizacje pozarządowe, zwłaszcza w obszarze kształtowania przestrzeni publicznych oraz aktywność społeczną i obywatelską młodzieży działającej m.in. w Młodzieżowej Radzie Miasta Gdańska. Proponowano w związku z powyższym również wprowadzenie odpowiednich zmian do przedstawionej w RPS AZS analizie SWOT.

2.2 NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA W PERSPEKTYWIE 2020

W odniesieniu do niniejszej części dokumentu pojawiły się propozycje:

- doprecyzowania lub modyfikacji zapisów niektórych z wyzwań,
- dodanie nowych wyzwań, w szczególności takich, jak:
  - ograniczenie liczby Pomorzaków żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa,
  - wsparcie rodzin dysfunkcyjnych i wielodzietnych,
  - przekształcanie rynku pracy oraz adaptacja miejsc pracy do możliwości osób starszych,
  - zbudowanie kapitału społecznego w oparciu o edukację kulturalną i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego Pomorza.

2.3 CEL GŁÓWNY RPS

W odniesieniu do celu głównego RPS AZS zwrócono uwagę, iż jego opis uwzględniający wzmacnianie aktywności zawodowej mieszkańców powinien być uzupełniony o aspekt pobudzenia tej aktywności.

Pojawił się również postulat zhierarchizowania priorytetów w poszczególnych celach z uwzględnieniem ich wagi.

2.4 CELE SZCZEGÓŁOWE, PRIORYTETY, DZIAŁANIA

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. WYSOKI POZIOM ZATRUDNIENIA

W odniesieniu do *Celu szczegółowego 1. Wysoki poziom zatrudnienia* dostrzega się akceptację dla propozycji zawartych w *Projekcie* RPS AZS. Uczestnicy konsultacji podkreślili ujętą w dokumencie konieczność współpracy instytucji mających wpływ na lokalne i regionalny rynek pracy. Ponadto pojawiły się propozycje modyfikacji zakresów interwencji w poszczególnych działaniach.

Wśród zgłoszonych uwag często poruszane były kwestie wykluczenia społecznego oraz zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny, które znacznie wpływają lub wręcz ograniczają szeroko rozumianą aktywność, w tym przede wszystkim zawodową. Stąd, zwłaszcza w działaniach dotyczących reintegracji społecznej, zaproponowano rozszerzenie zakresu interwencji o typy przedsięwzięć wspierające obszary polityki społecznej.

Niektóre proponowane uwagi miały charakter ogólny i dotyczyły podobnych kwestii w odniesieniu do każdego z priorytetów. Przedstawiono je w *Podsumowanie uwag o charakterze ogólnym* (punkt 1. niniejszego raportu).

Ponadto uwagi dotyczyły:

- *w odniesieniu do Priorytetu 1.1 Wspieranie biernych zawodowo, bezrobotnych, osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem:*
  - propozycji połączenia działania 1.1.1 i 1.1.2 w jedno wspólne działanie,
  - propozycji zmiany nazwy priorytetu poprzez uwzględnienie zapisu dotyczącego wykluczenia społecznego,
  - propozycji ujęcia w ramach jednego działania podnoszenia kompetencji kadr instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej,
  - propozycji skierowania działań z zakresu kreowania przedsiębiorczości również do osób dorosłych,

- *w odniesieniu do Priorytetu 1.2 Wspieranie rozwoju mikro i małych przedsiębiorstw:*

propozycji rozszerzenia zakresu interwencji w działaniach związanych z inicjowaniem przedsiębiorczości o typy przedsięwzięć polegające na wspieraniu i promowaniu lokalnego rozwoju gospodarczego na wsi poprzez:

- szkolenia liderów wiejskich – jako animatorów przedsiębiorczości pozarolniczej,
- współfinansowanie zatrudnienia liderów,
- inicjowanie tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości wiejskiej,

- *w odniesieniu do Priorytetu 1.3 Regionalny system reagowania na zmienność rynku pracy:*

- podkreślenia znaczenia na poziomie lokalnym współpracy w realizacji działań z zakresu monitorowania rynku pracy i tworzenia systemu poradnictwa zawodowego,
- wskazania na konieczność modernizowania infrastruktury i doposażania bazy dydaktycznej również ponadgimnazjalnych szkół zawodowych poza siecią centrów kształcenia zawodowego,

CEL SZCZEGÓŁOWY 2. WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Poza uwagami o charakterze ogólnym przedstawionymi w *Podsumowaniu uwag o charakterze ogólnym* (punkt 1. niniejszego raportu) uczestnicy konsultacji przedstawili propozycje realizacji działań związanych z tworzeniem sieci Centrów Organizacji Pozarządowych. Wskazywano na konieczność udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych. Podkreślano przy tym konieczność większego promowania możliwości współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie.

Ponadto uwagi dotyczyły:

- *w odniesieniu do Priorytetu 2.1 Systemowe wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych:*

- uwzględnienia Lokalnych Grup Działania jako podmiotów pełniących funkcję Centrów Organizacji Pozarządowych,

- *w odniesieniu do Priorytetu 2.2 Podnoszenie poziomu tożsamości regionalnej oraz integracja społeczności lokalnych:*

- propozycji wdrożenia regionalnego systemu wsparcia aktywności społecznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży,
- potrzeby zaakcentowania w proponowanych działaniach promocji regionalnego rzemiosła,

- *w odniesieniu do Priorytetu 2.3 Aktywne uczestnictwo w kulturze, sporcie i rekreacji:*
  - uwzględnienia w poszczególnych działaniach w kryteriach specyficznych organizacji pozarządowych jako partnera,
  - propozycji utworzenia ośrodka/ośrodków konsultacji społecznych i partycypacji,
  - konieczności wsparcia rozwoju społecznych funkcji instytucji sportowych,
  - konieczności doskonalenia animatorów sportu powszechnego,
  - modernizację infrastruktury sportowej.

Ponadto jako działanie o statusie przedsięwzięcia strategicznego zaproponowano budowę placów zabaw dla dzieci i młodzieży oraz budowę infrastruktury sportowej przy szkołach i stadionach miejskich.

- *w odniesieniu do Priorytetu 2.4 Kompleksowa rewitalizacja i rozwój przestrzeni publicznych:*
  - realizacji działań umożliwiających budowę/rozbudowę systemów monitoringu wpływającego na podniesienie bezpieczeństwa i atrakcyjności przestrzeni publicznych,
  - modernizacji istniejącej infrastruktury wiejskiej i przystosowanie jej do celów edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych i gospodarczych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3. EFEKTYWNY SYSTEM EDUKACJI

W odniesieniu do *Celu szczegółowego 3. Efektywny system edukacji* zaproponowano rozszerzenie zakresu interwencji o działania związane z:

- modernizacją infrastruktury szkół i wyposażenia w pomoce dydaktyczne,
- organizacją opieki dzieci do lat 3,
- przelamywaniem barier w procesie włączania i integracji uczniów niepełnosprawnych w procesie edukacji.

Ponadto uwagi dotyczyły:

- *w odniesieniu do Priorytetu 3.1 Zapewnienie wysokiej jakości edukacji na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym:*
  - konieczności wspierania cyfryzacji szkół,
  - upowszechniania metody projektu w procesie kształcenia,
  - wykorzystania nowoczesnych środków techniczno-komunikacyjnych,
  - konieczności nieodpłatnego udostępnienia szybkiego internetu szkołom w województwie,
  - propozycji objęcia zajęć pozalekcyjnych działaniami systemowymi,

- w odniesieniu do Priorytetu 3.2 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej i zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat 3:
  - umożliwienia i upowszechniania nauczania domowego i wychowywania w rodzinie, w tym stworzenie ośrodków wsparcia dla rodziców samodzielnie prowadzących edukację swoich dzieci,
  - wspierania organizacji pozarządowych w tworzeniu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3,
  - inicjowania powstawania lub rozwoju istniejących pozaszkolnych miejsc aktywności edukacyjnej typu Centrum Hewelianum, Centrum Nauki Experiment,
  - inicjowania i popularyzacji zajęć dotyczących postaw przedsiębiorczych i kreatywnych w inkubatorach przedsiębiorczości i parkach naukowo-technologicznych,
  - tworzenia w przedszkolach i szkołach grup dla dzieci wybitnie zdolnych,
  - tworzenia warunków dla uczniów niepełnosprawnych i z zaburzeniami rozwoju w zakresie dostępności klas integracyjnych.

2.5 SYSTEM REALIZACJI

Większość uwag dotyczących systemu realizacji dotyczyła propozycji zwiększenia zobowiązań SWP zapisanych w SRWP 2020.

Zaproponowano następujące nowe zobowiązania:

- budowanie kapitału społecznego w oparciu o edukację kulturalną i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego Pomorza,
- ograniczenie liczby Pomorzan żyjących poniżej relatywnej granicy ubóstwa,
- wsparcie rodzin dysfunkcyjnych i wielodzietnych,
- przekształcenie rynku pracy, adaptacja miejsc pracy do specyfiki/możliwości osób starszych,
- wdrożenie regionalnego systemu wsparcia aktywności społecznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży poprzez przedsięwzięcie strategiczne.

Proponowano rozszerzenia składu Rady Programowej współpracującej z Zespołem Zarządzającym w kontekście partnerstwa, transparentności i partycypacji w zakresie wdrażania programu.

Przedstawiono propozycję przyjęcia odpowiedzialności za realizację niektórych działań przez podmioty nie powiązane organizacyjnie i prawnie z samorządem województwa. Przedstawiono również propozycję rozszerzenia obszarów tematycznych o dodatkowe działania realizowane w formule Zintegrowanych Porozumień Terytorialnych adresowane do wiejskich obszarów peryferyjnych wymagających wsparcia procesów rozwojowych.

2.6 RAMY FINANSOWE RPS

Do zakresu finansowania RPS AZS nie wniesiono istotnych uwag uzasadniających konieczność zmian w alokacji finansowej pomiędzy poszczególnymi priorytetami, czy działaniami.

2.7 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI

Nie wniesiono uwag do przedstawionego zakresu funkcjonowania Pomorskiego Systemu Monitoringu i Ewaluacji. Pojawiła się natomiast propozycja zaangażowania w prace w ramach systemu studentów, umożliwiając im w ten sposób nabywanie i doskonalenie kompetencji społecznych i umiejętności badawczych.

III. REKOMENDOWANE KIERUNKI ZMIAN PROJEKTU RPS AZS

W trakcie trwających w dniach 8 kwietnia - 7 czerwca 2013 r. konsultacji społecznych *Projekt Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej* (RPS AZS) łącznie 79 instytucji i osób prywatnych przekazało 424 uwagi, propozycje i różnego typu komentarze, które zawarte są w *Załączniku nr 1 do Raportu*.

Zgodnie z metodologią działania przyjętą przy konstruowaniu i konsultowaniu *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020*, wszystkie propozycje zmian w RPS AZS zgłoszone w trakcie konsultacji były poddane wnikliwej analizie pod kątem optymalizacji zapisów RPS AZS, z niezbędnym uwzględnieniem zgodności z zapisami *Strategii 2020*.

Podobnie jak przy konsultacjach społecznych treści *Strategii 2020*, zastosowano następujące formy rozstrzygnięcia zgłoszonych do *Projektu RPS AZS* uwag:

- a) *Uwzględniona* – proponowany przez zgłaszającego zapis powinien się znaleźć w modyfikowanym *Projekcie RPS AZS* (w postulowanym przez zgłaszającego brzmieniu lub w brzmieniu oddającym bezpośrednio sens uwagi);
- b) *Częściowo uwzględniona* – niektóre wątki proponowanego zapisu zostaną uwzględnione w *Projekcie RPS AZS*;
- c) *Nieuwzględniona* – proponowany zapis nie znajdzie się w modyfikowanej treści dokumentu ze względów merytorycznych i/lub formalnych;
- d) *Niezasadna* – uwaga postuluje uwzględnienie wątków, które były już obecne w *Projekcie RPS AZS*, bądź nie dotyczą bezpośrednio tego dokumentu.

Sposób rozpatrzenia poszczególnych uwag wraz z komentarzem znajduje się w *Załączniku 1* do niniejszego *Raportu*.

Analizując przebieg przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz zgłoszone uwagi do *Projekt Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie aktywności zawodowej i społecznej*, należy stwierdzić, że ww. *Projekt* spotkał się z akceptacją i nie zostały zakwestionowane jego fundamentalne założenia, jego syntetyczny charakter, najważniejsze wyzwania, zaproponowany zakres interwencji w poszczególnych obszarach, a także problemowy, a nie sektorowy charakter.

Przeprowadzony proces konsultacji i zgłoszone w ramach nich propozycje zmian/uzupełnień w *Projekcie RPS AZS* przyczyni się do poprawienia i doprecyzowania dokumentu, podnosząc jego wewnętrzną spójność i merytoryczną jakość. Należy jednakże podkreślić, że zgłoszone w ramach konsultacji propozycje nie wpływają znacząco na zmianę zakresu przewidywanej w jego ramach interwencji.

Po przeprowadzonej przez Grupę Redakcyjną RPS AZS analizie i podsumowaniu zgłoszonych propozycji i uwag do RPS AZS rekomendowane są następujące kierunki zmian *Projektu RPS AZS*:

- przeformułowanie najważniejszych wyzwań w perspektywie 2020,
- weryfikacja liczby przedsięwzięć strategicznych,
- większa koncentracja interwencji poprzez zmniejszenie liczby działań,
- przeformułowanie wskaźników monitorowania,

- przeformułowanie kryteriów specyficznych,
- rozszerzenie katalogu kluczowych partnerów,
- poszerzenie składu Rady Programowej zaangażowanej w system realizacji RPS AZS,
- przyjęcie definicji grup wiekowych spójnych z określonymi w dokumentach krajowych oraz unijnych,
- zweryfikowanie stosowanych terminów i pojęć zgodnie z dokumentami krajowymi i unijnymi.

Ponadto w ramach poszczególnych celów szczegółowych rekomenduje się:

- uwzględnienie działań na rzecz integracji instytucji rynku pracy i pomocy społecznej, w szczególności koordynacji działań różnych instytucji pomocy społecznej działających na poziomie lokalnym,
- położenie większego akcentu na kwestie ograniczenia wykluczenia społecznego,
- dostrzeżenie kwestii dotyczącej osób opuszczających pieczę zastępczą,
- wyraźne uwzględnienie problematyki starzenia się społeczeństwa,
- bardziej wyraźne zaakcentowanie edukacji pozaformalnej i nieformalnej,
- wzmocnienie zapisów dotyczących objęcia wsparciem dzieci i młodzieży w zakresie aktywności społecznej,
- uwzględnienie rozbudowy i modernizacji infrastruktury dydaktycznej w proponowanej w ramach RPS AZS interwencji.